

Dosarul nr.3ra-976/2021

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (V. Railean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Haretonenco împotriva Primăriei și Consiliului orășenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la contestarea actelor administrative, procesului-verbal cu privire la licitație, contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație,

împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Valentina Haretonenco împotriva hotărârii din 12 iunie 2020 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central

c o n s t a t ă :

La 18 septembrie 2018, reclamantul Valentina Haretonenco, a depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Primăriei și Consiliului orășenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la contestarea actelor administrative, procesului-verbal cu privire la licitație, contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație.

În motivarea acțiunii a menționat că, data de 13 decembrie 2004 prin contractul de vânzare-cumpărare nr.4764 din 24 noiembrie 2004 de către Sergiu Haretonenco a fost procurat terenul pentru construcție cu nr.cadastral xxxx, care constituie proprietate comună în devălmășie cu soția acestuia Valentina Haretonenco și pe care este construită casa de locuit, care se află în derularea procesului de construcție pentru a fi finisată, terenul dat fiind îngrădit cu gard și având porți de intrare centrală, care se deschid și fac calea de acces spre bunul imobil enunțat dinspre strada xxx, din or. xxx, vis-a-vis de piață și podul de trecere de peste râul Botna.

Actualmente reclamanta Valentina Haretonenco deține certificat de calitate de moștenitor cu nr. xxx din xxxx după decesul lui Sergiu Haretonenco, soțul acesteia.

La data de 30 iulie 2018, brusc în fața porților casei, pe unde trece calea de acces centrală din strada centrală xxx din or. xxx de către persoane necunoscute au fost plasate plite de beton armat și descărcate remorci ale autocamioanelor mari de pământ, inițiindu-se careva lucrări de

construcție prin săparea de șanțuri pentru temelie, îngrădirea întregului teritoriu inclusiv până în poarta casei și terenului ce-i aparține.

Necătând la faptul că reclamanta a solicitat pârâților Primăria or. Căușeni, Consiliul local or. Căușeni eliberarea procesului verbal cu privire la licitație, cât și anularea licitației petrecute asupra terenului dat aceasta ca fiind ilegală, acționând și cu o cerere de chemare în judecată la data de 02 august 2018, prin care a solicitat suplimentar eliberarea actelor administrative a deciziei Consiliului Local or. Căușeni nr.3/22 din 01 iulie 2016 privind formarea bunului imobil teren cu destinație construcție asupra bunului imobil cu nr. cadastral xxx situat în or. xxx, str. xxx, a Deciziei Consiliului local Căușeni, prin care s-a permis scoaterea la licitație a terenului dat la data de 02 august 2018, a contractului de vânzare cumpărare a terenului încheiat între primarul or. Căușeni și câștigătorul licitației Ion Ciobanu, s-a solicitat anularea acestora, ca fiind ilegale. Până la moment reclamantei nu i-au fost eliberate actele date și nici anulate, ori printr-un răspuns adresat reclamantei la data de 15 august 2018 cu nr.01/1-24 -1071 i s-a menționat că este obligată inițial să-și perfecteze actele de moștenire după soțul decedat Sergiu Haretonenco, apoi va fi în drept să se adreseze Primăriei or. Căușeni cu cererea privind stabilirea hotarelor dintre casă și vecinii acesteia.

Potrivit certificatului din RBI din 13 august 2018 s-a constatat, că bunul imobil cu nr. cadastral xxx teren cu destinație construcție cu suprafața de 0,02 ha a fost format prin Decizia Consiliului or. Căușeni cu nr.3/22 din 01.07.2016, fiind înregistrat la data de 27 decembrie 2016 în RBI. Ulterior, la data de 05 februarie 2018 prin contractul de vânzare-cumpărare a obiectului scos la licitație cu nr.1248, acest teren a fost vândut de către primarul or. Căușeni lui Ion Ciobanu. Tot potrivit istoricului acestui certificat se constată, că la data de 28 mai 2018 prin contractul de donație cu nr.xxx a fost donat acest bun imobil, terenul cu suprafața de 0.002 ha lui Gheorghe Ceban.

Astfel, reclamanta adresându-se către pârâții inițiali Consiliul or. Căușeni, Primăria or. Căușeni prin răspunsul oferit a fost luată mai degrabă în derâdere vis-a-vis de cererile pe care le-a adresat în ordinea cronologică din momentul aflării despre petrecerea tuturor acțiunilor de petrecere a licitației, emiterii actelor administrative privind formarea unui atare bun imobil, de scoatere a acestuia la licitație, cât și întocmirea cărorva contracte administrative de vânzare a acestuia, ori toate aceste acte se dovedesc a fi lovite de nulitate absolută, acestea contravin Legii nr.354 din 28 octombrie 2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, Legii drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995.

La caz, formarea bunului imobil enunțat prin Decizia Consiliului or. Căușeni nr.3/22 din 01 iulie 2016 a terenului pentru construcții cu suprafața de 0,02 ha este una ilegală și inadmisibilă, ori nu se admite, la caz, construcția căruiva obiectiv în zona drumului, cât și a zonei de protecție a acestuia, cu atât mai mult, că sectorul dat de teren prezintă un sector cu risc sporit de accidente și a locurilor de concentrare a accidentelor rutiere, iar inițierea de construcții suplimentare pe această suprafață de teren împiedică în mod esențial negativ la asigurarea securității circulației rutiere.

La fel, potrivit art.4 al Legii nr. 354 din 28 octombrie 2004 se menționează, că scopul formării bunului imobil trebuie să fie unul care nu contravine legii. Ori, cum a putut fi lăsată în umbră prevederea art.14 alin.1 lit.b) din Legea cu privire la formarea bunurilor imobile care prevede cerința consecutivității formării bunului imobil și anume să se efectueze inițial studiul privind posibilitatea formării bunului imobil, cu elaborarea proiectului de formare a bunului imobil, la inițiativa cui a fost începută procedura de formare a bunului imobil dat tocmai în

anul 2016, pentru ca să fie întocmit contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil dat la 05 februarie 2018, în temeiul cărei legi Consiliul or. Căușeni a dat acordul scoaterii la licitație a unui bun imobil format ilegal, dacă a împuternicit Consiliul or. Căușeni cu abilități de drept primarul or. Căușeni pentru a încheia contractul de vânzare-cumpărare cu Ciobanu Ion, cu nr.1248 din 05 februarie 2018.

Prin urmare, reclamanta reține spre menționare, că odată fiind ilegale Deciziile enunțate, cât și contractul administrativ încheiat la data de 05 februarie 2018 între primarul or. Căușeni și Ion Ciobanu privind vânzarea-cumpărarea terenului mai sus enunțat, se dovedește a fi lovit de nulitate prin consecutivitate de motivație invocată mai sus, cât și suplimentar potrivit prevederilor art.220 Cod civil, contractul de donație cu nr.xxx din xxx încheiat între Gheorghe Ceban și Ion Ciobanu asupra suprafeței de teren menționate. Or, în continuare posibilă eliberare a autorizației de construcție lui Gheorghe Ceban din partea primarului or. Căușeni, la fel urmează în a fi apreciată prin prisma ilegalității invocate mai sus. La adresările reclamantei din data de 02 august 2018, din 09 august 2018 cu privire la eliberarea spre cunoștință a actelor administrative menționate, cât și anularea acestora, ca fiind ilegale.

La data de 04 septembrie 2018 a fost emisă Decizia nr.8/12 din 04 septembrie 2018 privind respingerea cererii prealabile depuse de către Valentina Haretonenco, fapt ce a determinat reclamanta de a se adresa în instanța de judecată.

La fel, reclamanta la data de 09 august 2018 a sesizat Inspekția de Stat în construcție asupra verificării legalității inițierii construcției de pe terenul cu destinație construcție cu nr. cadastral xxx situat pe adresa or. xxx, str. xxx, cât și a documentației care a stat la baza formării bunului imobil enunțat, a deciziilor de scoatere la licitație a bunului imobil dat, a contractului de vânzare-cumpărare a terenului dat, a eliberării autorizației de construcție pe acest teren. La data de 09 august 2018 și la 14 august 2018 s-au preavizat pârâții menționați asupra stopării lucrărilor de construcție pe terenul cu destinație construcție cu nr. cadastral xxx situat pe adresa or. xxx, str. xxxx, s-a solicitat verificarea legalității scoaterii acestuia la licitație, însă din partea pârâților nu s-au luat măsurile corespunzătoare.

Prin urmare, reclamanta solicită anularea actelor administrative și anume: Decizia nr.3/22 din 01 iulie 2016 a Consiliului or. Căușeni privind formarea bunului imobil teren cu destinație pentru construcții cu S de 0,02 ha situat în or. xxx, str. xxxx nr. xxx; Decizia Consiliului or. Căușeni care a stat la baza permiterii scoaterii la licitație a terenului dat, anularea contractului de vânzare-cumpărare a obiectului scos la licitație nr.1248 din 05 februarie 2018 încheiat între Primăria Căușeni și Ion Ciobanu; Contractul de donație nr.xxx încheiat la data de xxx între Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, ca fiind ilegale; obligarea înlăturării obstacolelor care îngreșesc calea de acces spre realizarea dreptului de proprietate asupra bunului proprietate privată teren pentru construcții și asupra construcției casei de locuit cu nr. cadastral xxx, situat în or. xxx, str. xxx.

În cadrul examinării cauzei reclamanta prin intermediul reprezentantului – avocatul Aurelia Parpalac și-a concretizat cerințele și a solicitat anularea parțială a deciziei nr.3/22 din 01 iulie 2016 a Consiliului or. Căușeni privind formarea bunului imobil teren cu destinație pentru construcții cu suprafața de 0,02 ha situat în or. xxx, str. xxx și anume al pct.1.6, ca fiind ilegal; anularea parțială a Deciziei Consiliului or. Căușeni nr. 2/36 din 24 februarie 2017 cu privire la scoaterea la licitație a unor terenuri proprietate publică și anume, a pct.1.4 cu privire la scoaterea la licitație a terenului destinat pentru construcție, cu nr. cadastral xxx la prețul inițial de vânzare de 25 836 lei, ca fiind ilegal; anularea procesului verbal nr.2 cu privire la

licitație din 21 noiembrie 2017, prin care a fost scos la licitație terenul destinat construcției cu nr. cadastral xxx; anularea contractului de vânzare-cumpărare a obiectului scos la licitație nr.1248 din 05 februarie 2018 încheiat între primarul or. Căușeni și Ion Ciobanu, ca fiind ilegal; anularea contractului de donație nr.xxx încheiat la xxx între Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, ca fiind ilegal, cu obligarea înlăturării obstacolelor care îngreșesc calea de acces spre realizarea dreptului de proprietate asupra bunului proprietate privată teren pentru construcții și asupra construcției casei de locuit cu nr. cadastral xxx situat în or. xxx, str. xxx, prin încetarea lucrărilor de construcție inițiate pe terenul bun imobil cu suprafața de 0,020 ha cu nr. cadastral xxx, ca fiind ilegale.

Prin încheierea din 21 septembrie 2018 a Judecătorei Căușeni, sediul Central s-a admis parțial cererea reclamantei Valentina Haretonenco cu privire la asigurarea acțiunii în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Haretonenco împotriva Primăriei și Consiliului orășenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la contestarea actelor administrative, procesului-verbal cu privire la licitație, contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație. S-a dispus aplicarea sechestrului pe bunul imobil terenul cu suprafața de 0,02 ha, amplasat pe str. xxx, or. Xxx cu nr. cadastral xxx și s-a aplicat interdicții legate de săvârșirea actelor referitoare la acest imobil, inclusiv s-a interzis lui Gheorghe Ceban să săvârșească careva construcții pe terenul în cauză, până la rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii instanței de judecată. Capătul cererii de asigurare a acțiunii cu privire la suspendarea executării actului administrativ a deciziei Consiliului or. Căușeni cu nr.3/22 din 01 iulie 2016 cu privire la formarea bunului imobil cu nr. cadastral xxx, s-a respins (f.d.39-42, vol.I).

Prin hotărârea din 12 iunie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, s-a respins acțiunea depusă de Valentina Haretonenco împotriva Primăriei și Consiliului orășenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la contestarea actelor administrative, procesului-verbal cu privire la licitație, contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație, ca neîntemeiată (f.d.176, 183-193, vol.I).

La 02 iulie 2020, Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond (f.d.181-182, vol.I), iar la 13 octombrie 2020, a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 12 iunie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii (f.d.202-208, vol.I).

Prin decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Valentina Haretonenco și a fost menținută hotărârea din 12 iunie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Central (f.d.228, 229-241, vol.I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că hotărârea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material și procedural, iar argumentele invocate de partea apelantă sunt nefondate, fiind lipsite substanță obiectivă.

La 21 august 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac a depus recurs motivat împotriva deciziei din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate și hotărârea din 12 iunie 2020 a primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fi admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Valentina

Haretonenco împotriva Primăriei și Consiliului orașenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii cu privire la contestarea actelor administrative, procesului-verbal cu privire la licitație, contractului de vânzare-cumpărare și contractului de donație. Totodată, recurenta a solicitat repunerea în termenul de declarare a cererii de recurs (f.d.1-7, vol.II).

În motivarea recursului, Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, a indicat că decizia instanței de apel a fost publicată la data de 11 iunie 2021, dar nu le-a fost comunicată.

Recurenta și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, menționând că soluția instanțelor inferioare au fost emise cu încălcări esențiale și aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Astfel, consideră recurenta că la examinarea cauzei menționate instanțele inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente. Concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, normele de drept material și procedurale au fost încălcate și aplicate eronat.

Recurenta a reiterat argumentele expuse în cererea de chemare în judecată. A mai menționează că actualmente deține certificat de calitate de moștenitor cu nr. xxx din xxx, după decesul soțului Sergiu Haretonenco.

Consideră că instanța de apel și instanța de fond au dat o apreciere greșită situației faptice și de drept menționate, drept rezultat fiind emisă o hotărâre absolut ilegală de respingere a pretențiilor din cererea de chemare în judecată.

Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților Primăria și Consiliul orașenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii copia recursului depus de Valentina Haretonenco (f.d.40-44, vol.II).

La 05 octombrie 2021, intimatul Primăria orașului Căușeni a depus referința la cererea de recurs declarat de recurenta Valentina Haretonenco, solicitând examinarea cererii de recurs conform cadrului legal național și convențional obligatoriu (f.d.45, vol.II).

Intimații Consiliului orașenesc Căușeni, Ion Ciobanu și Gheorghe Ceban, persoană terță Ministerul Economiei și Infrastructurii nu au depus referință până la data examinării recursului.

Examinând admisibilitatea recursului depus Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea cu privire la repunerea în termen a recursului este neîntemeiată, prin urmare acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

Conform art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, potrivit cărora recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție

recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Pentru a înțelege sensul pe care legiuitorul a dorit să îl dea sintagmei „decizia instanței de apel” din art.245 din Codul administrativ, este necesar de explicat că prin noțiunea de „decizie” se subînțelege atât dispozitivul deciziei instanței de apel, cât și decizia motivată a instanței de apel. Or, din coroborarea art. 191 alin. (4), art. 40 alin. (3) și art. 245 din Codul administrativ rezultă că, după examinarea cererii de apel, instanța de apel adoptă decizia în formă de dispozitiv, adică componenta structurală a deciziei instanței de apel căreia i se dă citire la pronunțare și nu reprezintă altceva decât reproducerea integrală și întocmai a soluției adoptate în urma deliberării, calea și termenul de atac. Iar motivarea, în scris, a deciziei adoptate are loc în termenul specificat la art.240 alin.(3) din Codul administrativ. Asta, deoarece motivarea recursului se depune doar după notificarea deciziei motivate a instanței de apel, întrucât, numai după acest moment, partea interesată ia cunoștință nu numai de soluția materializată prin dispozitivul deciziei instanței de apel, dar și de considerentele cuprinse în decizie.

Astfel, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea recursului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de declarare și cel de prezentare a motivării recursului curg din momente diferite (dies a quo).

Din actele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 18 mai 2021, însă la materialele cauzei nu se regăsește confirmarea recepționării acesteia de către recurent.

La 28 iunie 2021, Valentina Haretonenco a recepționat decizia motivată din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a explicat calea și termenul de atac al deciziei adoptate, fiind notificată recurenteii la 28 iunie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8001878666AS anexat la actele cauzei (f.d.243, vol.I).

La 21 august 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 18 mai 2021 la Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei decizii noi, prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac (f.d.1-7, vol.II).

Conform art.97 alin.(1) și alin.(3) lit.c) Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: prin poștă cu scrisoare recomandată.

Potrivit art.109 alin.(2) Cod administrativ, pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, termenul de 30 zile pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a motivării recursului a început să curgă din 29 iunie 2021, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei motivate a instanței de apel, și a expirat la 28 iulie 2021, zi de miercuri.

În această conjunctură, Complețul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul motivat nu a fost prezentat de către recurentul Valentina

Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, așa cum prevede art.245 alin.(2) din Codul administrativ, în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, ceea ce în conformitate cu art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, constituie temei de a declara recursul inadmisibil.

Subsecvent, instanța de recurs stabilește că recurenta a neglijat obligația sa de a se conforma prevederilor art.245 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta Curții Supreme de Justiție motivarea recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului motivat se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurente, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile procedurale.

Or, buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs

fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualele pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia). La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Sub acest aspect, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că recurenta Valentina Haretonenco a cunoscut despre decizia din 18 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt care a fost ignorat, iar în consecință a generat omiterea termenului prescris la art.245 alin. (2) Cod administrativ.

Referitor la solicitarea recurenteii Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

Completul specializat menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de

către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, recurenta Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, înaintând recursul la 21 august 2021, a solicitat repunerea în termen, însă nu a prezentat nici un argument plauzibil în acest sens, decât faptul că decizia instanței de apel n-a fost comunicată participanților la proces, argument care a fost combătut mai sus.

Prin urmare, instanța de recurs va respinge cererea recurenteii cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului și va declara inadmisibil recursul depus la 21 august 2021 de către recurenta Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac. Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul motivat a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, și nu a prezentat, prin prisma art.65 alin.(1) din Codul administrativ, nici un argument întemeiat privind omiterea termenul de depunere a recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului și a declara inadmisibil recursul depus de Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, în temeiul art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. art. 193, 230, 65, 245 alin.(2), 246 alin.(1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge cererea recurenteii Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului.

Recursul depus de Valentina Haretonenco, reprezentată de avocatul Aurelia Parpalac, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecători

Tamara Chișca – Doneva

Nicolae Craiu

Aliona Miron